

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2023/027 van 21 maart 2023

over

tekst	Ontwerp van decreet
van	van de Vlaamse Regering
titel	tot instemming met het Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Franse Gemeenschap, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie inzake slachtofferzorg voor het tweetalig Brussels Hoofdstedelijk Gewest
roepnaam	(instemmingsdecreet slachtofferzorg)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 3 maart 2023

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de mevrouw Zuhail Demir, Vlaams minister Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme van 8 maart 2023, ontvangen door de VTC op 8 maart 2023;

Gelet op de behandeling op de zitting van 21 maart 2023;

Brengt op 21 maart 2023 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Justitie (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een voorontwerp van tot instemmingsdecreet *met het Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Franse Gemeenschap, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie inzake slachtofferzorg voor het tweetalig Brussels Hoofdstedelijk Gewest* (hierna "het Ontwerp"), zonder aanduiding van specifieke artikelen.

2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Sinds de jaren 80, heeft het Belgische slachtofferbeleid aanleiding gegeven tot initiatieven van zowel de Federale Overheid als de gemeenschappen en de gewesten om aan de behoeften van slachtoffers te voldoen. Verschillende diensten hebben het levenslicht gezien in functie van de bevoegdheden van ieder machtsniveau (waaronder namelijk de bureaus voor slachtofferbejegening, de diensten slachtofferhulp en de diensten slachtofferonthaal) en een coördinatie is moeten ontstaan op het terrein.
4. Vlaanderen heeft sinds 1998 een samenwerkingsakkoord rond slachtofferzorg¹. Daarin wordt omschreven hoe de verschillende diensten op de verschillende bevoegdheidsniveaus die taken opnemen naar slachtoffers toe, moeten samenwerken.
5. In Brussel leefde al langer de idee om voor de Brusselse context hetzelfde te doen. De zesde staatshervorming, die onder andere leidde tot een overdracht van de bevoegdheden van de justitiehuizen – waaronder het slachtofferonthaal – naar de gemeenschappen en, voor het Franstalig landsgedeelte, tot een overdracht van de “aide aux justiciables” - waaronder slachtofferhulp – van de gewesten naar de Franse Gemeenschap, bevestigde de noodzaak voor de opmaak van een samenwerkingsakkoord voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
6. De basisrechten van slachtoffers zijn ingeschreven in de Richtlijn 2012/29/EU van het Europees Parlement en van de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten, en ter vervanging van Kaderbesluit 2001/220/JBZ van de Raad.

Andere Europese teksten die ernaar streefden het slachtofferbeleid te versterken:

- de Richtlijn 2004/80/EG van de Raad van 29 april 2004 betreffende de schadeloosstelling van slachtoffers van misdrijven;
 - de Richtlijn 2011/93/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 ter bestrijding van seksueel misbruik en seksuele uitbuiting van kinderen en kinderpornografie, en ter vervanging van Kaderbesluit 2004/68/JBZ van de Raad;
 - het Verdrag van de Raad van Europa van 25 oktober 2007 inzake de bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik;
 - het Verdrag van de Raad van Europa van 11 mei 2011 inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld;
 - de Richtlijn 2017/541 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2017 inzake terrorismebestrijding en ter vervanging van Kaderbesluit 2002/475/JBZ van de Raad en tot wijziging van Besluit 2005/671/JBZ van de Raad.
7. Het beoogde doel van het samenwerkingsakkoord is tot een structurele samenwerking te komen tussen de verschillende machtsniveaus die belast worden met het slachtofferbeleid om de slachtoffers een gecoördineerde en kwaliteitsvolle begeleiding te bezorgen.
 8. De twee hoofddoelstellingen van dit samenwerkingsakkoord zijn een **model van samenwerking, van oriëntatie en van verwijzing te voorzien tussen de verschillende diensten inzake slachtofferzorg** en de **officiële erkenning van de bestaande overlegstructuren binnen het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest**. De betrokken overheden verbinden er zich daarenboven toe een blijvende aandacht te besteden aan de slachtofferproblematiek. Vertrekkend vanuit een geest van samenwerking tussen de verschillende machtsniveaus zal, mits inachtneming van de bevoegdheden van elke actor, een samenhangend beleid in deze materie helpen te verzekeren.
 9. Het ontwerp van samenwerkingsakkoord is ook voorgelegd aan de Gegevensbeschermingsautoriteit, die geen opmerkingen heeft gemaakt, aangezien de artikelen die betrekking hebben op de verwerking van persoonsgegevens (artikel 12, §2 en §4) onder de bevoegdheid van het Controleorgaan op de politionele informatie vallen (zie advies

¹ Een herziening van dit samenwerkingsakkoord wordt binnenkort voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

nr. 74/2019 van 20 maart 2019)². Het ontwerp van samenwerkingsakkoord werd daarom voorgelegd aan het Controleorgaan op de politionele informatie, dat op 14 maart 2019 zijn advies uitbracht (zie adviesreferentie DA190009)³. In dit advies werden de artikelen 12, §2 en §4 behandeld.

10. Het Ontwerp werd aangepast aan deze adviezen zoals blijkt uit de toelichting⁴.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

11. De VTC stelt vast dat de samenwerking wordt geregeld, maar dat er geen bijhorende uitwisseling van persoonsgegevens wordt geregeld.

12. De dienstverlening zoals bepaald in het ontwerp van samenwerkingsakkoord, bestaat voornamelijk uit het inlichten en doorverwijzen van het slachtoffer, maar het is niet duidelijk of de doorverwijzing zich beperkt tot het informeren van het slachtoffer of dat de diensten ook de persoonsgegevens van het slachtoffer en andere betrokkenen aan de andere bevoegde diensten doorgeven.

13. Zowel de GBA als het COC gingen ervan uit dat enkel artikel 12, §2 en §4 de verwerking van persoonsgegevens inhouden.

14. De tweede paragraaf van dit artikel betreft de verplichtingen van de politiediensten waaronder:

- de slachtoffers die sociale hulp of psychosociale hulp wensen, doorverwijzen naar een dienst slachtofferhulp, met behulp van een verwijsformulier overeenkomstig bijlage 1 bij het samenwerkingsakkoord en dat de wens van het slachtoffer uitdrukt om door de dienst slachtofferhulp te worden gecontacteerd.
- de slachtoffers die dit wensen of voor wie men dit aangewezen acht, doorverwijzen naar andere personen of diensten.

15. De VTC is niet bevoegd voor de verwerkingen door de politiediensten.

16. De vierde paragraaf van artikel 12 van het Ontwerp legt verplichtingen op aan de Franse en Vlaamse Gemeenschap:

“§ 4. De Franse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschap verbinden zich ertoe dat :

1° de diensten slachtofferhulp :

1. zo snel mogelijk contact opnemen met de slachtoffers die vermeld staan op de verwijsformulieren die ze van de politiediensten ontvingen;

2. feedback geven aan de politiediensten die rechtstreeks hebben verwezen, overeenkomstig de in bijlage 2 bepaalde inhoud ;

2° de diensten slachtofferhulp de slachtoffers die informatie en bijstand wensen in het kader van de gerechtelijke procedure naar de diensten slachtofferonthaal doorverwijzen;

3° de diensten slachtofferonthaal de slachtoffers die een sociale of een psychologische hulp wensen naar de diensten slachtofferhulp doorverwijzen;

4° deze diensten de slachtoffers die het wensen, doorverwijzen naar andere personen of diensten.

§ 5. De Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie verbinden zich ertoe dat:

² <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/advies-nr.-74-2019.pdf> adviesaanvraag over het ontwerp van samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Franse Gemeenschap en het Waalse Gewest inzake slachtofferhulp (CO-A-2019-074) en adviesaanvraag over het ontwerp van samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Franse Gemeenschap, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie inzake slachtofferhulp voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (CO-A-2019-075).

³ <https://www.contreleorgaan.be/files/DA190009-NL.PDF>

⁴ De VTC heeft hier alleen een (ontwerp?)versie in het Frans van ontvangen.

1° de diensten bedoeld in de artikelen 1, 11°, en 15°, de slachtoffers die bijstand en informatie wensen in het kader van de gerechtelijke procedure naar de diensten slachtofferonthaal doorverwijzen;
2° de diensten bedoeld in de artikelen 1, 11°, en 15°, de slachtoffers die een sociale of een psychologische hulp wensen naar de diensten slachtofferhulp doorverwijzen.”

17. De inhoud van het verwijfsformulier en het feedbackformulier is zeer beperkt:

“Bijlage 1. Verwijsformulier van de politiedienst naar de dienst slachtofferhulp
=====

Ik, ondergetekende,
geef toelating aan de dienst slachtofferhulp van het gerechtelijk arrondissement van
..... om contact met me op te nemen betreffende mijn klacht aangaande
.....

Adres:

Telefoonnummer:

Taal:

Verbalisant:

Nummer van het PV:

Politiedienst:

Datum van klachtneerlegging:

Handtekening van het slachtoffer en datum:
.....

Bijlage2: Feedback van de dienst slachtofferhulp naar de politiedienst
=====

De dienst slachtofferhulp van meldt u goede
ontvangst van het verwijfsformulier naar de dienst slachtofferhulp van
..... (naam en voornaam van het slachtoffer)

Ik bevestig dat de dienst contact heeft opgenomen met deze persoon of er zo snel mogelijk contact mee zal
opnemen.

Met de meeste hoogachting,
Datum Stempel Handtekening”

18. De toelichting geeft hierbij de volgende verduidelijking (onderlijning VTC):

“Si la victime souhaite être contactée par un service d’aide aux victimes, le service de police propose, par l’intermédiaire d’un membre du service d’assistance policière aux victimes si possible, de compléter un formulaire (dont un modèle est annexé à l’accord de coopération) et l’envoi à un service d’aide aux victimes. Il s’agit ici bien sûr de garantir le secret professionnel et le secret de l’instruction. Aucune autre information que celle qui est nécessaire pour contacter une victime ne doit être transmise.”

(Vertaling VTC)

"Indien het slachtoffer door een dienst voor slachtofferhulp wenst te worden gecontacteerd, biedt de politiedienst aan om, zo mogelijk, via een lid van de dienst voor slachtofferhulp van de politie een formulier (waarvan een model bij de samenwerkingsovereenkomst is gevoegd) in te vullen en aan een dienst voor slachtofferhulp toe te zenden. Dit uiteraard om het beroepsgeheim en de vertrouwelijkheid van het onderzoek te waarborgen. Er mag geen andere informatie worden doorgegeven dan die welke nodig is om contact op te nemen met een slachtoffer.

19. De gegevensverwerking aan de hand van deze formulieren lijkt dus heel beperkt. Artikel 5.1, c), AVG, dat bepaalt dat de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt moeten zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt, wordt dus gerespecteerd.

20. De VTC acht het niettemin aangewezen om te herinneren aan de eisen van vertrouwelijkheid en veiligheid. Uit het citaat blijkt al dat er al rekening wordt gehouden met het beroepsgeheim en het geheim van het onderzoek.

21. In de mate dat er toch persoonsgegevens zouden doorgegeven worden door Vlaamse diensten, is de AVG en het e-Govdecreet van toepassing en moet er gezorgd worden voor een wettelijke basis die voldoet aan de vereisten van artikel 8 van het EVRM⁵, artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet, namelijk dat de verwerking moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling.

III. BESLUIT

22. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen biedt wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft.

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2023-03-24 22:14:14 +01:00
Reden: Ik keur dit document goed

⁵ Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.